

7/10017

GE-83

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI

Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

Sayı : 72252440-610-[2017-9]- 1531
Konu : Yazılı Soru Önergesi

13.07.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Başbakanlığın 05.01.2017 tarihli ve 31853594-610-2-2370-102 sayılı yazısı.

İlgide kayıtlı yazı ekinde alınan ve Balıkesir Milletvekili Sayın Ahmet AKIN'ın Başbakanımız Sayın Binali YILDIRIM'a yönelttiği ancak Başbakanlık makamının Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevap verilmesini tensip ettiği 7/10017 esas numaralı yazılı soru önergesi incelenmiş olup, söz konusu soru önergesinde yer alan hususlar aşağıda değerlendirilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Yerli istekliler ile ilgili düzenlemeler" başlıklı 63 üncü maddesinde belli durumlarda yerli istekliler ile yerli malı teklif eden istekliler lehine ihale dokümanlarında bazı düzenlemeler yapılmasına imkân tanınmıştır.

Anılan maddenin önceki halinde, hizmet alımı ve yapım işi ihalelerinde yerli istekliler lehine, mal alımı ihalelerinde ise Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile diğer ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak Kurum tarafından yerli malı olarak belirlenen malları teklif eden istekliler lehine, %15 oranına kadar fiyat avantajı sağlanması; yaklaşık maliyeti eşik değerlerin altında kalan ihalelere ise sadece yerli isteklilerin katılması hususlarında ihale dokümanına hüküm konulabilmesi hükme bağlanmıştır.

6518 sayılı Kanunun 51 inci maddesi ile anılan maddede yapılan değişiklikle, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak belirlenen ve her yıl Ocak ayında Kamu İhale Kurumu tarafından ilan edilen orta ve yüksek teknoloji sanayi ürünleri listesinde yer alacak malların ihalelerinde, yerli malı teklif eden istekliler lehine idarece belirlenecek bir oranda %15 oranına kadar fiyat avantajı sağlanması zorunlu hale getirilmiştir. Dolayısıyla anılan listede yer alan malların ihalesinde her hâlükârda bu avantajın uygulanması gerekmektedir.

Orta ve yüksek teknoloji sanayi ürünleri listesinde yer alan ürünler dışındaki ürünler için yerli malı teklif eden istekliler lehine fiyat avantajı uygulanması idarelerin takdirinde olmakla birlikte, 06.09.2011 tarihli ve 28046 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2011/13 sayılı Başbakanlık Genelgesinde, tasarruf ve rekabet ilkelerine uygun hareket edilmesi kaydıyla, ülkemizin ihtiyaçlarının yerli ürünlerden karşılanmasının ekonomimiz açısından önem taşıdığı vurgulanarak, 4734 sayılı Kanun kapsamındaki alımlar ile Devlet Malzeme Ofisinden gerçekleştirilecek alımlarda öncelikli olarak Türkiye'de üretilen ürünlerin tercih edilmesi ve kamu kurum ve kuruluşları yöneticilerinin bu konuda gereken duyarlılığı göstermeleri gerektiği istenilmiştir. Bu itibarla, kamu kurum ve kuruluşlarınca gerçekleştirilecek alımlarda 4734 sayılı Kanun'un 63 üncü maddesinin uygulanmasında takdir hakkı kullanılırken 2011/13 sayılı Başbakanlık Genelgesindeki açıklamaların da dikkate alınması gerekmektedir.

Öte yandan, mal alımı ihalelerinde idarelerce ihale süreci sonucunda tedarik edilen malların kalem bazında menşei bilgisi Elektronik Kamu Alımları Platformu (EKAP)'ta 2016

yıldan itibaren alınmaya başlanmıştır.

Bu çerçevede, yazılı soru önergesinin (1) ve (2) numaralı sorularına ilişkin olarak Kamu İhale Kurumunun kayıtlarında mevcut bilgiler aşağıda sunulmaktadır.

1- 01/01/2015 – 31/12/2016 tarihleri arasında, ihaleyi gerçekleştiren idareler tarafından re'sen iptal edilen ihale sayısına ilişkin bir veri bulunmamakla birlikte, yerli malı düzenlemesi sebebiyle Kamu İhale Kurulu tarafından 13 ihalenin iptaline karar verildiği tespit edilmiştir.

2- 4734 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinin uygulanmasına (ihale dokümanı düzenlemelerine veya teklif değerlendirme işlemlerine) yönelik iddialarla 2010-2016 döneminde Kuruma yapılan itirazın şikâyet başvuruları sonucunda Kamu İhale Kurulu tarafından verilen kararların dağılımını gösteren tablo ekte sunulmaktadır (EK:1).

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünün kayıtlarında yapılan inceleme sonucu;

-2008 yılından bugüne kadar kamu alımlarında yerli mallarının tercih edilmesi ile ilgili olarak 2008 yılında yayımlanan Başbakanlık Genelgesi hükümlerine uyulmadığı için iptal edilen ihale bulunmadığı,

-4734 sayılı Kanunun 63'üncü maddesine aykırı şartname düzenlenmesine ilişkin herhangi bir şikâyet bulunmadığı,

-Yerli ürün tercihinde herhangi bir olumsuz değerlendirmenin bulunmadığı,

-Genel Müdürlüğün ihtiyacı olan alımlarda ilgili mevzuatın dikkate alındığı, kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyacına binaen yapılan alımlarda da ilgili kanun ile Başbakanlık Genelgesi hükümlerinden doğacak tüm sorumluluğun kendilerine ait olduğuna dair ilgili kamu kurum ve kuruluşundan taahhütname alındığı

görülmüştür.

2011 yılından bugüne kadar yapılan katalog alımları (Açık Satışlara Ait Satın alma Sözleşmesi ve Protokol kapsamında) ile ilgili yerli/ithal oranları ekli tabloda sunulmuştur(EK:2).

Gerek 4734 sayılı Kanun gerekse ilgili Başbakanlık Genelgelerine uyulup uyulmadığına ilişkin denetim yapıp yapılmadığı, bu hükümlere uyulması için hangi önlemlerin alındığı hususları ile ilgili olarak; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile mali kontrole ilişkin, iç kontrol sisteminin kurulması, harcama öncesi ön mali kontrol, harcama sonrası iç denetim ve Sayıştay'ın dış denetim yapmasına ilişkin hükümler düzenlenmiş bulunmaktadır. Bu çerçevede, kamu kurumları harcama birimlerinde ön mali kontrol, kurum düzeyinde iç denetçileri vasıtasıyla iç denetim yapılmak suretiyle ve Sayıştay tarafından dış denetime tabi tutularak kaynak kullanımlarına ilişkin denetlenmektedir. Dolayısıyla, bu husus her bir kamu idaresinin sorumluluğundadır.

Bilgilerini arz ederim.

Naci AĞBAL
Maliye Bakanı

EK:

1 - KURUL KARARI SONUÇLARININ DAĞILIMI (2010-2016 DÖNEMİ)

2 - 2011-2016 YILLARINDA YAPILAN SATIŞLARDA YERLİ/İTHAL ORANLARI

TABLO 1. EKAP'DA KAYITLI OLAN TÜM İDDİA KONULARI İÇİNDE YERLİ İSTEKLİ VE YERLİ MALİ LEHİNE FİYAT AVANTAJI İLE İLGİLİ İDDİA KONULARINA İLİŞKİN KURUL KARAR SONUÇLARININ DAĞILIMI (2010-2016 DÖNEMİ)

İTİRAZEN ŞİKAYET BAŞVURUSUNDAKİ İDDİA KONUSU	KURUL KARARI SONUCU				
	DÜZELTİCİ İŞLEM	İPTAL	İPTALIN İPTALI	KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞI	RED
YERLİ İSTEKLİ/YERLİ MALİ LEHİNE FİYAT AVANTAJI KİK 63, HALUY 5, 73 KİGT VM-B,C,D,E		3		1	5
YERLİ İSTEKLİ/YERLİ MALİ LEHİNE FİYAT AVANTAJI KİK 63, MALUY 59 KİGT VIII-C		2			5
YERLİ MALİ LEHİNE FİYAT AVANTAJI	1	2			3
YERLİ MALİ BELGESİ	2				4
İHALENİN TÜM/YERLİ İSTEKLİYE AÇIK OLMASI KİK 63					1
YERLİ İSTEKLİ LEHİNE FİYAT AVANTAJI	0	1	0	0	4
YERLİ MALİ TEKLİF EDEN İSTEKLİ LEHİNE FİYAT AVANTAJI		6		1	3

**2011-2016 YILLARI KATALOG VE PROTOKOL KAPSAMINDA YAPILAN SATIŞLARDA
YERLİ / İTHAL ORANLARI**

Yıllar	Yerli		İthal		Toplam
	Tutar	Oran	Tutar	Oran	Tutar
2011	371.461.902 TL	66,5%	187.293.171 TL	33,5%	558.755.074 TL
2012	389.323.105 TL	68,7%	177.114.294 TL	31,3%	566.437.399 TL
2013	497.291.969 TL	74,9%	166.852.720 TL	25,1%	664.144.688 TL
2014	600.733.751 TL	58,7%	422.763.730 TL	41,3%	1.023.497.481 TL
2015	853.268.552 TL	53,0%	757.883.348 TL	47,0%	1.611.151.900 TL
2016	933.746.056 TL	56,6%	715.993.994 TL	43,4%	1.649.740.050 TL

